

L' APAT

UN CADA DISSAPTE

BIBLIOTECA PÚBLICA
PROVINCIAL
TARRAGONA

PREUS

Un número. 5 céntims. || Un any de subscripció. . . 2'50 pessetas.
Deu números.. . . . 30 » || Deu subscripcions anyals. 13 »

EN LA LLIBRERIA DE D. ALVAR VERDAGUER, RAMBLA DEL MITJ, 5, BARCELONA
Y EN CASA D. EUGENI GUAL, SANT SADURNÍ DE NOYA.



MONUMENT Á EN MARCH MIR
á Sant Sadurní de Noya.

PLAT DEL DIA

Pá sens llevat.

Es el pá de la sinceritat.

La sinceritat es la perfecció de la veracitat y una manifestació de la caritat.

Es una especie de transparencia del esperit. L' home sencer á través de sas paraulas, de sos gestos, de sas miradas, de la expressió de sa fesomia, trnsparenta lo que sab, lo que pensa, lo que vol, lo que sent.

Es una virtut necessaria á la vida de la societat.

De la sinceritat naix la propagació de la veritat.

Contra la sinceritat está la mentida y la mentida es pecat.

Mentida es tota paraula ó senyal ab intenció d' expressar una cosa falsa.

Qui diu mentida á un nen ó á un boig, fa mal fet.

Qui diu mentida á un criat ó inferior, fa mal fet.

Qui diu mentida per guasa, fa mal fet.

Qui diu mentida, encar que no vulgui enganyar á altri, fa mal fet.

Qui diu mentida pera salvar la propia vida, ó la vida de un altre, ó la vida de la societat, fa mal també.

La prohibició de la mentida es més absoluta que la del matar. En defensa propia ó de la societat se pot matar; mes no se pot mentir, porque 'l mentir es esencialment una acció dolenta fins *no tenint en compte* el dany ó l'engany que reporta al altre.

Altre enemich de la sinceritat es el vici habitual de dissimular la veritat.

Conech personas de una tal suspicacia que de lo que diuen may en treureu la aygua clara.

Preguntareu el seu parer sobre una cosa y ells, al contestar, no pensan altra cosa que en induirvos á obrar aixís ó allás; tot menys contestar la pregunta.

Tenen per sistema amagar sempre sas intencions, veyent en tothom un enemich.

Són amichs de paraulas foscas, de expressions enigmáticas y de procediments tortuosos.

No menteixen ni obran malas cosas pro arriban á disfrutar en las apariencias de la mentida y de la immoralitat.

Son pá son las reticencias y las trampas.

No pot negarse que devegadas se deu disimular la veritat: la veritat que ofèn, si no es necessaria: la veritat indecorosa, si no es necessaria: la veritat que pot ser mal entesa, si no es necessaria.

Mes ferne de aixó un sistema, va contra la virtut de la sinceritat.

Es mes de temer un home poch sencer que un embustero porque costa mes de descobrir las manyas del primer. Debem tenir de ells un verdader terror.

Siau doncs sincers, ab prudencia.

Si sabeu la veritat la debeu als altres.

Si os proposeu quélcom bó necessiteu als altres.

Si os trobeu valents doneune exemple.

Si os trobeu desencoratjats demaneu ajuda.

Si esteu alegres feu á tots participants de vostra alegria.

Si esteu tristos hi haurá de segur qui podrá consolarvos.

Sia nostre aliment (com diuen las sagradas lletres) *el pá sens llevat de la veritat y de la sinceritat.*

Habitualment siguém sencills com el colóm, en cassos necessaris y ben meditats siguém astuts com la serp, més ab cert dolor y recansa.

J.

La Capvuitada

A l' Anfós Solá (fill).

¡Goiteula, goiteula la quitxalla com tota adelerida retalla papers de colorinas pera fer las bandaretas y cadaneta!

¡Goiteu las gayas ninas com passen totas apressuradas cercant roba per sos vestits de festa!

¡Y goiteu los homes, solters y casats, com van per las casas á aplegar diners pera las balladas, y 'ls castells de fochs y *carretillas* que darán forsa esplendor, forsa animació y forsa soroll al barri.

* * *

¡Quin goig feya tanta enramada, tantas *bombas* y *bombetas*, tantas *aranyas* enlluminadas y tantas bandaretes estas per demunt ne nostras testas!

La música, que retornaba de las *completas*, de bon tros lluny ja la sentiam; jaquells colps de cornetí y de bombo, quin entusiasme 'ns causaban!

De dalt del balcó mes enlairat del nostre carrer ja hi habiam guarnit lo castell de fochs de *quatre rodas de pesseta*, *duas de dos rals*, y un sens fi de *cuets*, *sols*, *petarts* y *trons*.

¡Quin goig, lo nostre, poguer enjegar tot aquell be de Deu de cosas y per tant soroll!

La música, tant prest si era arribada al carrer, que tots nosaltres, at las *candeleles* encesas enjegabam quiscúm petart y cuet, que á l' hora menys pesada y quan la gent estava embadalida en mitj d' aquell moviment s' el sentian brollar entre camas.

Enceniam un *sol*, y 'ls d' altre barri que cofoys s' ho goitaban, deyan:

—Renoy, que dara. ¿Ahon 'ls han comprat?

Duspués, s' ens apagaban las candelas y ningú portaba cerillas, tenint que alar corrent y á las foscas á cercarne per poguer continuar lo tiroteig del castell.

Llavors era quant la gent s' en reya.

¡Quina malicia 'l veurens burlats!

'L més cridaire de nosaltres que sempre solia ser *l' escambell del Recó* deya als del carré.

—¡Macatxo, no teniu gens d' espera!

La hora del verdader compromís n' era arribada. Tenian d' enjegarse las rodas. Tots ens disputavam l' honor de las pesas més grossas.

Per fi 'l sufragi designaba l' escullit y aquest anant á realisar la gran obra en-

gegant la *roda de pesseta*, pero. . ¡que te! que ho fa que no prengui! Ho probaba un altre y res, no s' encenia. Llavors enfadats tiraban las candelas per terra y rabiosos, estrenyentnos las dents, deyan:

—La murria de *perruquera* 'ns ha enganyat. Demá anirém á sa casa y l' hi farém passar moneda falsa. L' estafa!

Y s' acababa aqui. La malicia s' ens desvaporaba pensant que l' endemá á la pobra dona l' hi endossariam una pesa *falsa* si la poca vista que tenia no l' hi deixés distinguir.

* * *

De bon matí, quatre escopetadas dels velhins poch tocassóns a 'ns despertaban. ¡Qui 'ns tenia de fer quedar al llit!

Corriam tots á mudarnos ab lo bo y millor que cada hù tenia y ab la *mengala* corresponent, típica y característica, anavam al rengle.

Al tenir que passar per entre mitj de tants curiosos que criticaban al que portaba 'l vestit millor y al que portaba 'l més dolent no 'm cabia á la *xabeta*. ¡Perque s' en han de preocupar las donas batxilleras d' aquestas cosas!

Tornánt del *rengle* tot hóm ballaba Comensant per la Tresona de cal Veli y acabant per la pubilla Marió, y desde 'l casat més vell fins al xival més tendre, sense escepció del viudos, guapos y lletjos, ríchs y pobres, tots lluhian son *garbo*, molts encare 'l d' aquellas ballarugas del avior y ab sos trajos de dia de boda ab aquella fetor estranya que 'ls donan aquells polvos d' esquivar arnas.

Un company m' intorromp.

—La Mariona no balla!

—¿Com que no?—l' hi responch y sense donarli temps á més explicacins corro á la Mariona per si vol venir á ballar. No acepta. ¡M' ha donat carbassa! Hi va un altre y tampoch. Tots ne parlém; no atinant ningú la causa de tants desaires.

—Que potser está malalta?—diu l' un.

—No ho crech. Be está prou trempada—respon l' altre.

Aquellas balladas comensadas ab tant dalit van esmortuintse, esmortuintse...

Al vespre corria ja pel poble que la
Mariona s' havia promés ab un d' altre
barri.

Raul M. Mir.

S. Sadurní de Noya, 25, 6, 1905

LA COPA

*Cansó da Mistral traduhida per
Francesch Matheu.*

Es la Copa de Provensa,
catalans, héusela aquí,
fémhi tots la conexensa
y bevémhi 'l nostre vi.

Copa santa
y vessanta,
véssa pels cors
los recorts
los sants trasports
y l' esperit dels forts!

Potser som la rerassaga
d' un vell poble que se 'n vá,
y si 'l nostre cant s' apaga
la nació s' acabarà

D' una rassa que rebrota
potser som los tanys primers,
potser som la patria tota,
potser som sos devaners.

Véssa als cors les esperanses
y 'ls ensomnis del jovent,
del passat les remembrances
y la fé en lo temps vinent.

Véssa als cors la conexensa
de lo sant, lo bell, lo bó,
y de l' ànima y la pensa
la suprema comunió.

Véssa als cors la poesia
per cantar la vida arreu,
véssa als cors exa ambrosia
que trasmuda l' home en Deu.

Per la gloria de la Terra,
provencals, germans tostemps,
encaxém en pau y en guerra
y bevémhi tots ensemps.

Copa santa
y vessanta,
véssa pels cors
los recorts
los sants transports
y l' esperit dels forts!

SETMANALS

La campanya contra las darreras
disposicions draconianas del Govern
creix á Catalunya, mes que tot la for-
mació del cos de metjes titulars y de
secretaris ab las consegüents oposicions
á Madrid te indignats als catalans, doncs
es un atentat á lo mes íntim de nos-
tras costums. Llástima que també se
acostan unas eleccions polítiques que
han de desviar la pública atenció y
dividir de mala manera elements que
deurian y podrian anar plegats á altres
fins més elevats. Veurém tal vegada la
repetició d' un cas llastimós: la acció
política inoportuna matant la acció so-
cial necessaria. Poca cosa poden asso-
lir tres, quatre ó deu diputats, mes pel
contrari ¡qué no pot donarnos la unió
de tot un poble!

El perill de guerra entre Fransa y Ale-
mania per la qüestió del Marroch s' ha
allunyat, doncs sembla que están abdos
potencias conformes en convocar una
conferencia internacional que precisi la
situació del imperi africá. Podria de tot
aixó resultarne una avinensa que dei-
xés isolada á Inglaterra la gran enemi-
ga de Alemania?

Y ara que parlém de Inglaterra es
de notar la extremada assiduitat ab que
visita nostras costas y nostras ciutats.
El camí de Barcelona á Palma y á Ma-
hó ya se 'l deuen saber de memoria,
doncs tot aixó pera sas escuadras sem-
bla ya país conquistat. Ara mateix ha
fondejat á Barcelona una escuadra de
vuit ó nou acorassats ab altras unitats
menos importants que portan més de
6.000 homes.

L.

NOTICIAS LOCALS

El nombre passat aparegué ab una
omissió que no cal dir que fou involun-
taria: al ressenyar les associacions que
feren la guardia d' honor á Nostre Amo
el dia de Corpus no s' hi anomena el
Apostolat de la Oració que vetllá de dos
quarts de una á dos de la tarda, les ho-
ras de major sacrifici y qual sola cir-
cunstancia es el millor elogi que nosal-
tres podem fer.

IMP. RAMON GERMANS Y NEBOT.—VENDRELL.